Ч. 270. Субота 1 (14) грудня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостваx на провинциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — Зміна конституциї. — Реформа концентрацийних таборів.)

Вчерашне засїданє палати послів розпочало ся о годинї 11½ перед полуднем. Відчитувано інтерпеляциї і внесения. Між иншими відчитано інтерпеляцию пп. Ольшевского, Кремпи і тов. о поведеню львівскої полициї в часї послїдних демонстраций у Львові. Інтерпелянти домагають ся покараня провинивших ся полициянтів. — П. Король і тов. інтерпелюють п. Міністра просьвіти в справі розвязаня ради шкільної місцевої в Селисках, яворівского повіта. П. Романьчук і тов. інтерпелююъ в справі громадного виступлення руских студентів з львівского університету. Інтерпелянти питають, чи правительство схоче спонукати академічний сенат у Львові, аби він улекшив руским студентам поворот на університет. Особливо домагають ся інтерпелянти виданя відозви до всіх студентів також в рускім язицї, котра успокоїла би розгорячені уми, дальше жадають пошанованя прав Русинів на львівскім університетї зі сторони університетских властий і установленя на львівскім університетї нових руских катедр. — П. Брайтер і тов. інтерпелюють пана президента міністрів в справі мнимої суперечности між заявленєм дра Кербера а заявленєм ґр. Бїльова в німецким парляменті, в справі львівских демонстраций, з нагоди звістного врешеньского процесу питають, чи правда, що ґр. Голуховский висказав з тої причини жаль німецкому амбасадорови. — По формальних запитанях забрав голос п. міністер просьвіти, др. Гартель, відповідаючи на інтерпеляциї. Між иншими відповів на інтерпеляцию п. Романчука в справі громадного виступленя руских академиків з університету у Львові. Пан Міністер заявив, що доки студенти не вернуть на правну дорогу, нічого не може зробити в їх користь. Виєвнив о своїй прихильности для Русинів, обговорюв дальше відносини на львівскім університетї, і взивав ще раз о завернене студентів на правну дорогу. — По відповідях міністрів на інтерпеляциї, приступила палата до дальших нарад над справою фахових рільничих спілок.

По промові кількох бесїдників, замкнено дискусию і ґенеральним бесїдником за предложенєм вибрано ґр. Шептицкого. Бесїдник зазначує, що закон о фахових рільничих спілках може бути лише під тим услівєм пожиточний, коли склад спілок буде відповідати дїйстним відносинам і коли буде до розпорядимости відповідний материял в людях. З огляду на ріжнородні відносини в поодиноких провинциях, може то бути лиш закон загальний. Соймам треба полишити свободну руку, коли закон має дїйстно відповідати цїли. З того становища оцїнює єго і Коло польске. Бесїдник вказує, що навіть в Німеччинї при ухвалюваню закона про палати рільничі руководжено ся оглядами на автономію. Не хоче висказувати свого погляду на то, як поступить в тій справі галицкий сойм, одначе може впевнити, що сойм займе ся нею дуже основно, очевидно коли буде мати досить часу на наради. Відтак обговорює ґр. Шептицкий дїяльність галицких товариств господарских і кружків рільничих. Підносить потребу, аби правительство приходило з достаточною помочию фаховим спілкам, бо инакше були би они лиш новим тягаром для населеня. Вкінци висказує надію, що правительство і при торговельних договорах стане в оборонї справедливих жадань рільників. Відтак приступлено до подрібної дискусиї і ухвалено §§. закона від 1 до 11. Слїдуюче засїданє нинї рано.

В послїдних днях виринули вісти про наміреву зміну конституциї. Именно Linzer Volksblatt доносить, що з такими гадками носять ся мīродатні круги. Зміна має наступити більше в дусї социяльнім як национальнім. Круг дїланя ради державної має бути обмежений, бодай в дусї строгого примінення §. 11 і 12 конституциї грудневої, котрі визначують соймам значний круг дїланя. Число послів до ради державної має бути побільшене о яких 200 послів, а теперішний реґулямін буде заступлений иншим.

Анґлійске правительство рішило ся остаточно перевести деякі реформи в ославлених концентрацийних таборах. Секретар кольоніяльного уряду сказав о них в своїй послїдній бесїдї в Креве між иншими отсе: Заряд концентрацийних таборів перейшов від властий військових до кольоніяльного уряду. Не буде щадити ся нї коштів, нї працї, аби ті табори зробити о скілько можна як найбільше гиґієнічними. Всї будуть переносити ся свобідно з табору до табору, після вподоби і личних

4)

ІЗ СИБІРСЬКИХ ОПОВІДАНЬ

ВАЦЛАВА СЄРОШЕВСКОГО.

II.

ЧУКЧИ.

(З польского — пер. А. Крушельницького).

(Дальше.)

— Що-ж? були? — питав ся другої днини Осип.

— Аякже, були. Я мусів провітрювати кімнату кілька годин.

— Не просили тебе до себе?

— Нї!

— Підождім лише терпеливо, запросять. Буза говорив менї, що по просту одушевлені.

— Сам Буза, здаєть ся, найбільше одушевлений; їв і пив за трьох.

— А Лопатка?

— Що там Лопатка!... де горівка, там Лопатка. Не дуже вони мабуть поважають його.

— Не треба й такими погорджувати.... Вони підготовлюють дуже добре ґрунт. За ними прийдуть иньші. Треба ждати терпеливо. Вже я то устрою. Я був учера у місіонара, у о. Панталеймона... Вчу ся по чукоцьки. Поволи може дасть ся що зробити. Треба пізнати їх звичаї, збратати ся з ними, придбати собі їх ласку. Не жалуй їм...

— Але-ж не жалую, лише... сидять за довго!

— Але і ми сидимо тут.... за довго!

Знов минуло кілька днїв. Чукчи не показали ся.

Стефан, хоч і як надавав собі вид нехоти і недовіря, затурбував ся сим троха, і коли лише двері рипнули, обертав ся поквапно.

Була пізна година. Лише що скінчив роботу, і здувши для ощадности сьвічку, думав, випочиваючи при сьвітлї вогню, що горів на коминї. Його увагу захопили незвичайні звуки, що долїтали з надвору, якийсь дивний гамір, рух. Нараз двері його хати, сїнешні сильно, відчинили ся, і так само швидко заперли ся. Хтось влетїв до хати, і дихаючи важко, тримав двері, а хтось иньший хотїв відчинити їх. Здивований Стефан схопив ся і засьвітив хутко сьвічку. При дверех стояв обнуряний в снїгу Чукча: руку обмотав ременем, ногою запер ся до порога, і тягнув з усеї сили до себе. Двері, сїнні, колибали ся і дрожали. Дикий глянув на Стефана, зробив молячий жест і показав, що не має оружия. В сїнех лунав нетерпеливий тупіт і проклони кидані уриваним і харкітливим голосом, котрим товаришили сильні удари ногою до дверий. Стефанови здавало ся, що пізнає той голос, що чув уже його десь....

— Хто там? Зараз перестань добувати ся!.... До сто чортів! — закляв схвильований.

Сїнне втихло. Якийсь час було чути ще буркотанє, але коли розлягли ся недалеко численні кроки, незнайомий вийшов із сїнний. Чукча випустив із рук ремінь та звернув ся до Стефана.

— Брат! ґем камакатан — показав на себе — ґем ножа нї.... ґем.... брат!

Порушив ся, як би падав на землю. Його очи заяснїли лагідно, на грубім, поганім лици, з широкими, роздутими ніздрями, змалювало ся зворушенє і вдячність.

— Брат! Аноай! Аноай!

Підійшов до комина та почав обтріпувати свою куклянку зі снїгу. Мав його повно в кожусї, у волосю, в ухах, на голій шиї. Стрепенувши ся, показав Стефанови, що він мокрий, що вода під одїжю спливає йому по голім тїлї. Почав удавати, що тремтить, що умирає.... Стефан знав добре, що в таку студінь навіть Чукча змерзне у вохкій одежі. Догадав ся, чого хочеть ся дикому, і кивнув головою. „Ґем камакатан“, усьміхнув ся і почав розгортати ся швидко. По хвилї вилявив ся із розшнурованих кожухів голий, як грецька статуя. Стефан дивив ся цїкаво, що буде далї. Чукча розвісив спокійно одїж над вогнем, потім оглянув ся, побачив приготоване для спаня Стефанове ліжко, скочив радісно і щез під покривалом.... Усе те зробив так проворно, несподївано і швидко, що Стефан не міг здержати ся від голосного сьміху. Чукча висунув ще раз голову з під покривала і повторив чемно:

— Брат.... брат!

— А що.... був? — поспитав Осип, уходячи в звичайнім часї.

— Навіть є.

Стефан розповів товаришеви цїлу дивовижну пригоду.

— Славно!.... славно!.... Зачинаєть ся, — повторяв раз-у-раз той, ступаючи на пальцях.

потреб. Впрочім табори будуть розділені і розміщені в найздоровійших околицях. Всі замкнені в тих таборах одержали від Кіченера обітницю, що не будуть видалені з вітчини.

Новинки.

Львів дня 13 го грудня 1901

— **Іспит фізикатский** зложили перед комісею у Львові лікарі: др. Йосиф Маркль з Горожани великої, др. В. Сербеньский зі Львова і Берн. Гольдштавб з Ярослава.

— **Іматрикуляция в Дублянах.** Перша іматрикуляция слухачів академії рільничої в Дублянах коло Львова відбула ся оногди в присутности п. Маршалка краєвого і членів краєвого виділу, професорів університету, політехніки, академії ветеринарийної, школи лісової і инш. Торжество відкрив промовою ректор Фромель, по чім промовляв п. Маршалок гр. А. Потоцкий, а проф. Павлик мав відчит о „Поділї праці в господарстві". Академія числить 58 слухачів.

— **Загальні збори членів товариства „Руский Інститут для дівчат" в Перемишли** відбудуть ся дня 20-го с. м. в великій сали інститута о годині 3-ій, взглядно (§ 18 статута) о 5-ій пополудни. — Порядок дневний на основі § 21 нового статута затвердженого рішенем ц. к. Намістництва з дня 2-го липня 1901 ч. 68.687: 1) справоздане виділу за час від 30-го червня 1901; 2) справоздане комісиї шконтруючої; 3) буджет на рік адміністр. 1901/2: 4) вибір членів виділу; 5) вибір членів комісиї шконтруючої; 6) внесеня і інтерпеляциї. Після § 11 згаданого статута прислугує право голосу на загальних зборах лише тим членам, що до дня оповіщеня зборів заплатили бодай половину членьскої вкладки за рік адміністр. 1900/1901.

— **Дарунки для дітий.** Зближає ся день сьв. Николая і сьвят Рiздва Христового. Діти поводять ся чемно і ждуть дарунків від сьвятого Николая та на деревце від Ангела. Найкрасшим і найвідповіднїйшим дарунком для дітвори есть книжка з образками. О такі книжки постарало ся товариство педагогічне і видало: I. „Дітвора" в ціні 1 К. II. „Звірята домашні" 80 сот. III. „Приятелї дітий" 1·20 К. Ті три книжки з текстами. IV. „Ах яке хороше!" 2 К. V. „Для розривки" 1·20 К. — У всіх тих виданях найде дітвора красу, розривку і науку, а кождий старший, що гляне на сї видання, скаже дійстно: Ах яке се хороше! Замовити можна в Товаристві педагоґічнім, ул. сьв. Софії ч. 9А., в книгарнї ім. Шевченка і книгарнї Ставропигійскій.

— **Самоубийство.** В Чернівцях відобрав собі оногди житє вистрілом з револьверу радник рахунковий краєвого правительства Каетан Теодорович, мужчина літ 45. Причина самоубийства не звістна.

— **З рабунку в палаті хіньского цісаря.** Нїмці, а з ними Росияни та Англійці силують ся доказувати, що то неправда, мов би то нїмецкі, росийскі та англійскі войска рабували підчас походу в Хіні, як колись Гуни в Европі. А тимчасом доказом на то суть не лиш листи писані вояками до родини, або т. зв. „гуньскі листи", але й слідуючий сьвіжий факт. До годинникаря в Шопеницях коло Катовиць на пруским Шлеску, приніс оногди бувший вояк із Завадя, що служив в німецкій армії і брав участь в послїднім поході до Хіни, золотий годинник висаджений дорогими каменями та хотїв продати его за 100 марок. Годинникар підозріваючи, що той годинник походить з якоїсь крадежи, дав о тім знати жандармерії, а та тогди переконала ся, що той годинник походить з рабунку в палаті хіньского цісаря в Пекінї. У того вояка знайдено ще три подібні годинники і всі ему відобрано. Цікава річ, що з ними зроблять? чейже не відошлють їх назад цісареви хіньскому. Мабуть віддадуть до якогось музея і скажуть подібно як о тім нїмецкім докторі, що привіз відрубану голову хінця до Німеччини, що вояк той забрав годинники приватно задля розслідів в цїлях наукових.

— **Многонадійні діти!** Вчера арештовано десятилїтного Сруля Левенталя, котрий перевернув на улици другого так само десятилїтного хлопця Йойну Куґля, стягнув з него чоботи і втік з ними. На поліциї признав ся, що чоботи зараз продав на Краківскій площи якійсь жидівці за корону. — Селянинови Карчиньскому в Басівці втік его 13-лїтний син укравши батькови 80 К. Поліция, до котрої батько віднїс ся, вислідила хлопця і арештувала его, але вже знайшла при нїм лиш 34 Кор. 83 с. Прочі гроші, значить ся 45 К. 17 с. многонадійний хлопчиско пропустив вже був до 12 годин.

— **І біль подорожіє,** коли вже все загально дорожіє. Віденьский радник судовий др. Еттенрайх виказував оногди підчас свого відчиту на числах як подорожів біль. В році 1887 признавав суд за потовчене руки 200 зр. відшкодованя за потерпівший біль а в девятдесяти роках вже 1500 до 3000 зр. За утрату руки плачено в 1887 р. 500 зр. а в 1901 р. 4000 зр. За зломане ноги плачено в 1871 250 зр. а в 1901 вже 2000 зр. За утрату цілої руки признано в послїдних часах одній дитині аж 8000 зр. За вистрілене око признавано в 1884 р. 100 зр. а за хронїчне запалене уха признано в 1896 р. 3000 зр. В однім случаю не знав віденьский суд, яку цїну покласти за біль: якась вдовиця домагала ся відшкодованя за біль, який їй зробила утрата мужа.

— **На возі і серед дороги** межи Львовом а Камінкою струмиловою уродила ся дитина. Марія Вітман чуючись близькою породу вибрала ся з Камінки до Львова на наймленім возі. В дорозі однакож привела на сьвіт дівчинку. Коли приїхала до Львова дитинка була вже майже закостеніла і ледви еї відратовано в шпитали, куди еї і матір відставлено.

— Нічого славного! Я волів би, аби спав у твоїй постелі. Має такий вигляд, як би не мив ся і не чесав ся ніколи. Коби хоч волосє стриг, а то як на збитки має довге, як Кітувія.

— То нїщо, все то вже близші відносини Покажи менї його! А волосє має довге, то ще ліпше — значить, визначний войовник! Сказав тобі, як називає ся?

— Сказав.... Якось дивовижно.... Гем-камака.... здаєть ся!

Підійшли обережно зі сьвічкою в руці до постелі, де мідяне лице дикого, в обрамованю довгого скудовченого волосся, спало на білій европейскій подушці. Нараз повіки сплячого задрожали і очи розжмурили ся широко. Хвилину дивив ся здивований на тих, що стояли при нїм, потім схопив ся, помахав довкола себе рукою, і простягнув розпучним рухом голі рамена перед себе.

— Брат!.... брат! — шептав. — Аноай!

— Брат! — повторив швидко Стефан і доторкнув ся лагідно його тіла.

Дитяча усьмішка роз'яснила лице дикого; він вискочив живо із під покривала та побіг по одіж.

— Славний тип.... чудовий самець — одушевляв ся Осип.

Ударив його пестливо по голих плечах, а коли він стрепенувши ся обернув ся до нього шпарко як на пружині, почав виголошувати йому цїлий словарець чукоцьких слів, що їх вивчив уже. „Гем-камака" не розумів, здає ся, богато зі сього потока слів без звязи, але повтаряв кожде слово усьміхаючи ся; а що його одіж не просхла ще, сів, як був, при столї, де приятелї пили чай, і забрав ся також їсти. При тім плів щось вічно без кінця своїм ренїферовим нарічем, показуючи білі великі зуби в щирій усьмішці. Заки відійшов, поклав знов руку з виразом вдячности на рамени Стефана, сказав: „Брат"! і обіцяв привести до нього і матір і батька і жінку....

— І Бузу приведи, і Лопатку і Кітувію. Лице Чукчи нахмарило ся хвилинку.

— Добре.... І Бузу, і Лопатку. Будемо пити горївку.... — сказав місцевим росийско-чукоцьким жарґоном.

— Будемо пити горївку!...

Коли він відійшов, Осип кинув ся на шию Стефанови.

— Чудово, славно!...

Минуло богато часу. Вже рожеві свитаня почали переривати одностайність ночи, а про Чукчів не було чути. Навпаки Стефанови здавало ся, що ті, що живуть у місті, минають його. Кітувія здибавши ся з ним не підійшов до нього, не кинув навіть головою, хоч бачив його добре, ба навіть глянув йому остро в очи. Лопатка скручував також у бік, коли здибав його на вулиці. „Гем-каматакан" пропав без вісти; Буза удавав, чи може справді не знав нїчого про нього.

— Гем-кама.... кажеш?... Се навіть не імя, а таке собі ні се ні те. Знаю всї чукоцькі слова, а сього я не чув.... Хиба Карґауль був? — викручував ся перед Осипом, коли він випитував його.

— Що се таке Карґауль?

— Є такі дикі, що живуть без віри, без власти.... Мешкають на самім кінчику рога.... Словом, розбишаки! Як лише дізнаю ся, приведу того Гемка, най пан будуть спокійні.... А чого він приходив до панів?

— По що приходив? Так собі приходив.... Буза глянув на нього недовірливо.

— Бо то Чукчи говорять, що пан Стефан ураз із другим Чукчою побили Кітувію.... Лише що той Чукча не Гемкан називав ся, але Отовака.... Кітувію тут в околиці дуже шанують Чукчи, боять ся його. Кажуть, що він справжній Чукча... войовник. Вони дикі, але мають своє поведене. Се не Якути....

— Алеж-ж неправда! Нїчого подібного не було. Поспитай Кітувії....

— Аби мене проколов! Ще чого? Його не лише питати ся про се не можна, але навіть показати, що знаєть ся про се.... Менї говорив Лопатка....

— А де тебе шукати, як би ти був потрібний нам?...

— Звісно де.... Найлїпше в шинку. Бо тепер з Чукчами ріжні справи, то я поясню, а у них без горївки ані рут....

Минуло ще кілька днів. Нараз стала ся незвичайна річ, показало ся видовище, яке пішли оглядати майже всї мешканції місточка. На двох „нартах" запряжених у дві пари великих, годованих ренів заїхав гоном перед хатчину Стефана гурток сьвяточно прибраних Чукчів. Стефан вийшов їм на стрічу на сходи. Перший виступив старий Чукча убраний у богату „доху" з чорних миший, штучно гафтовану і обшиту бобрами. Йшов спираючи ся легко руками на плечах синів, що похилені підтримували його ноги в кістках і клали їх з пошаною на ступнях сходів; за ними йшов девятилїтній хлопець з голою, гладко обстриженою головою, далї йшли дві особи малі, рухаві і дуже забавні. Одна мала на собі також „доху" з чорних миший, але гіршу; друга не мала цїлком зверхньої одежі. Зашита в кожуховий, тісний одностайний мішок, виглядала як Мавка, що втекла з ліса. По косах, у яких бренїли срібні прикраси, по завязаних над чолом шовкових малинових хустках пізнав Стефан, що се жінки. Обі були утатуовані, старша мала на чолї і на лицях голубі лінії, вишиті шовком, що крутили ся як змії, молодша — глубокі риси вдовж носа і на підборідю. Її постать була не без деякої краси; струнка, мала проворні рухи, очи як на Чукчанку досить великі; в лиці відбивала ся якась задума. Загальне вражінє псував боязький рух поза себе.

— А що, є! — крикнув влїтаючи за гістьми Осип. — Прийми їх як небудь, а я приставлю зараз Бузу.

— Аноай! Аноай! — здоровили ґосподарів Чукчи.

Гостий приїхало за богато, аби всїх помістити на лавках. Стефан витягнув медвежі шкури, розстелив їх на долівці, а дикі розсїли ся на них в колїсце серед кімнати і почали гуторити. Один зі синів старого, той що сушив одіж у Стефана, розповідав мабуть про сю пригоду; робив се, здаєть ся, не перше, але всї слухали його уважно, покашлювали прихильно і позирали цікаво на ліжко; мо-

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелізниць державних** оповіщує: Дня 7-го грудня с. р. отворено в окрузї ц. к. Дирекциї зелізниць державних в Пільзні шлях зелізничий Шенвер-Локеш зі стацию Слявков-Горні, перестанком Порцеляпфабрік і перестанком і ладівнею Локеш-Товарна для прилюдного ужитку. Стацию Слявков-Горні уряджено для загального руху, перестанок Порцелянфабрік для руху особового і пакункового, а перестанок і ладівню Локеш-Товарна для руху особового і для товарів в цїловозових наборах. Товарів вибухових не можна перевозити.

Телеґрами.

Відень 13 грудня. Вчера пополудни приймив Є. В. Цїсар п. намістника ґр. Льва Пініньского на окремій цїлогодинній авдиенциї.

Відень 13 грудня. Як доносить Armee Ztg. видало міністерство війни розпорядженє в справі обмеженя поєдинків і справ гонорових поміж офіцирами.

Будапешт 12 грудня. Угорский сойм ухвалив з днем нинїшним розпочати сьвяточні ферії. Слїдуюче засїданє сойму відбуде ся дня 16 січня 1902.

Петербург 13 грудня. З причини непорозуміня між міністром просьвіти, ґен. Ванновским, а прочими російскими міністрами, становище Ванновского захитане. Він предложив був плян університетских реформ, котрі на погляд міністрів, обіймають за много уступок для студентів.

Фрайгайт 13 грудня. Ґенерал Бота стоїть на північний всхід від Фрайгайт, на чолї численних бурских відділів.

Надіслане.

— **(Віденьске товариство огрійницї і добродїйности).** З року на рік стає наплив глядаючих помочи в часї зимових місяців до огрійницї, де одержують теплу страву і притулок чим раз більшим, так, що віденьске товариство огрійницї і добродїйности лише з найбільшим напруженєм може виповнити всї вимоги. Щоби отже підперти гуманїтарне стремленє того товариства, уділило єму ц. к. міністерство скарбу дозволу на устроєнє льотериї з льосами по 1 К, котра обіймає 2300 виграних і головну виграну в квотї 40.000 К. а котрої тягненє відбуде ся дня 16 січня 1902.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

лодша жінка скочила і заглянула під покривало. Всї зареготали ся; в тій хвили хлопець сказав щось дуже голосно і показав пальцем годинник, що почав бити. Поява зазулї в отворі годинника, її рухи і куканє зробили страшне враженє. Дикі схопили ся, окружили годинник і кланяли ся в такт куканю, а коли дверцї за пташкою зачинили ся з тріском, відскочили далеко від стїни, налякані не віру.

Все скінчило ся голосним сьміхом.

Кілька поважних слів старого втихомирило сейчас веселість.

Нарештї з'явили ся Буза, Лопатка і Осип.

— А що?... Я не казав? Отовака, а не якийсь Ґемка. Може навіть не Ґемка — говорив — а Ґем-камакатан, що значить по чукоцьки, нїби... „я хорий“... коли хочу сказати про себе, що мене покривдили, що не можу.... Бачите, пане, се що иньшого!... А що старий Отовака сам приїхав до вас, се велика честь... Він гордий і перший богатир на розї, перший богатир... Пощастило ся вам!

При сих словах сїв у кружку Чукчів, а Лопатка за ним троха дальше. Осип помагав Стефанови варити мясо на бенкет, наставляти самовар. Післали по горівку.

— Дуже поважний чоловік. Має без числа ренів. Три жінки в трех ріжних місцях... Має шість синів — одушевляв ся Буза, запалюючи ся в міру як щезала горівка і їда. — Пощастило ся панам! Він нагородить вас, пошанує... Лише їдьте до нього. Дорогими шубами обдарує, навіть доньку дасть кождому... А гарну має доньку.... Я бачив її в містї, коли переїздили купою в сьвято... Бо вони, Отоваки, люди з далека, тому їздять усе купою. Він хоче, здаєть ся, просити вас про щось, бо питав ся, чи ви добрий коваль, чи зможете зложити розшрубоване заморське оружє... Американцї продають їм усе розшрубоване оружє, то курка нема, то цинґля.... І я сказав йому, що пан мають золоті пальцї, що пана навіть сам начальник округа поважає... Дуже слухав старий... Схоче панови мабуть щось подарувати... Най пан бере, бо з того буває велика зневага...

Стефан показав гостям маґнес, годинник зі зазулею і иньші заморські чуда, якими звичайно бавив тубольців. Радість диких була безмежна. Особливо зацїкавила їх голка, що бігла за маґнесом по гладкім столї, а потім при змінї бігуна утїкала хутко. Веселий настрій дійшов до вершка, коли несподївано заграла накручена Осипом позитивка. Позвішували голови низько пад скриночкою, прикладали до неї уха, всували носи, нарештї почали хрюмкати, притупцувати і порушати ся рівномірно у вільнім танци. Їх очи сьміяли ся, лиця сьвітили ся від товщу і поту.

— Фі! Утїха!... Підскоч собі, Лопатка, але складно!... — одушевляв ся розіграний Буза і волїк добре вже горівчаного Чукчу за рукав.

Нараз відчинили ся на стежір двері, на порозї станув Кітувія. Врадуваний Осип підійшов до нього, але Чукча не рушив ся з місця, не привитав ся звичайним „апоай“, зачинив за собою двері і оперши ся о одвірє одну руку витягнув до оборони перед себе, одну заложив за карк. Його волосє їжило ся з під ремінної опаски, очи горіли кровавим, вовчим огнем.

На його вид кружок тих, що бавили ся серед кімнати, замовк і закаменїв; старий глянув хмарно на ґільтая, молодїж похилила ся в перед як до скоку, жінки поотвирали широко очи і уста.

— Чого хочеш? — крикнув Стефан, виступаючи наперед. — Забирай ся!...

— Забирай ся, забирай ся... коли тебе не прошено! — помагав ґосподареви Буза, висуваючи ся також наперед. — Най пан лише не підходить до нього. Проколе вас!!... Бачите: встромив руку на карк... там має ніж... Бачу, що має... по ремени на шиї бачу... Ґільтаю, то так?... до міста з ножем?... не знаєш, що заборонено?... Скажу начальникови, то не пустить тебе до кінця житя до місточка... Зараз виплють тебе на тундру... Давай ніж...

— Зараз таки дам тобі! Най возьме його той пес, за яким, як за заяцем, гоню дурно по цїлій землї... — відповів спокійно по чукоцьки Кітувія.

Один молодий Чукча висунув ся наперед, але Осип зловив його за рамя. Оба зі Стефаном не розуміли, що дикі говорять, але догадували ся суперечки.

— Радше випий та приставай до нас — сказав лагідно Осип, підходячи до Кітувиї з чаркою в руцї.

Але він відтрутив рукою напиток.

— Зле! горівки не пє — крикнув по російськи Буза. — Будуть різати ся!... Гей, забирай зараз шмате, ти грубіяне... Від самого пана не хочеш брати горівки!... Що ти думаєш собі? Що ти за особа?! Зараз покличу козаків.... То так поводиш ся в хатї поважаного чоловіка? Прецї недавно ти їв тут і пив... Ти тундряна собако!... Зараз кажу тебе звязати... Ґо, ґо! Ти не жартуй зі мною... Знаєш, хто я! Зараз пускай мене... Піду і покличу сторожу... А ви заговоріть його тут — шепнув тихо до Стефана.

Завернув до дверий, але зараз вернув ся, бо плечі Кітувиї відорвали ся від стїни. Дикий нахилив ся цїлим тїлом в перед, а його губи задрожали хижо, розкриваючи білі кли. Тодї загудїло в кімнатї. Стефан, Буза, Кітувія і купа повалених на них Чукчів впакували ся в двері, що відчинили ся з тріском. Влетїли до сїний. Стефан лежав грудьми на грудях Кітувиї; той вив ся під ним і силкував ся витягнути з під себе руку притиснену до землї. Але не вспів. Стефанови повело ся зловити його за горло; дикий харкотів і потрясав головою, аж його рухи ослабли. Хтось сїпнувши сильно розірвав ремінь на його шиї, і великий широкий ніж полетів з брякотом в кут. Буза на вулици кликав козаків. Зійшла ся цїла громада людий. Тепер знов Стефан і Осип мусїли боронити здоптаного Кітувію перед розюшеними Чукчами. Нарештї появив ся козацький пятидесятник; напасника звязано і заведено до тюрми. Юрба йшла за ним і глумила ся з нього.

(Дальше буде).

Торговля вина ЛЮДВИКА ШТАДМІЛЄРА у Львові

при ул. Краківскій ч. 9 продає вино шампаньске Йосифа Терлей і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“ по дуже приступних цінах.

Тягнеке . . . . - - - невідклично 16-го січня 1902

Головна виграна 40.000 Кор. вартости

Льоси на огрійниці по 1 К поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Кляйрфельд, Корман і Файгенбавм, Самуелї і Ляндав, Віктор Хаес і Сп-а, Шеленберг і Син, Сокаль і Лілїеп, Яков Штро.

Дуже красний образ комнатний

представляючий

„ПРИЧАСТЄ“

мальований артистом Єзерским в природних красках.

Величина образа 55×65 цтм.

Ціна образа **6 корон** разом з почтовою пересилкою.

Набути можна у

Антона Хойнацкого, Львів

ул. Руска ч. 3.

„NEKTAR“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлї і складів чаю
Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставцї Австро-Угорщини. Доставцї Двора царско-росийского

Надворні доставцї кор. Вел. королїв: Греций, Швеций і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892. Grand prix в р. 1900, найвисша відзнака на загальних виставах в Парижи,

Grand prix найвисша відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.

Золотий медаль найвисша відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цінник.

Цїни в коронах за одну коробку росийскої ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейльону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

MAYER'S-CONVERSATIONS LEXIKON

Пяте цїлком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: 100.000 статей, 17.500 сторін тексту, 10.000 ілюстраций, карт і плянів, 1000 таблиць і додатків, 158 ілюстраций хромолїтоґр., 290 карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового виданя того твору, одинокого в загальній лїтературі, єсть лїтературним явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як півтора мілїярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавійший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплєті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЛЯ найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти металеві без гачиків в ріжних величинах. Продає **Соболевский** годинникар у Львові, площа Марийска (готель француский).

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).